

Alain de Botton

Hogyan gondolkodjunk másképp a szexről?

Alain de Botton

Hogyan gondolkodjunk másképp a szexről?

A fordítás alapja:

Alain de Botton: *How to Think More about Sex*
Macmillan, New York, 2012. All rights reserved.

Copyright © The School of Life, 2012

Fordította © Bayer Antal, 2014

Szerkesztette: Hungler Tímea

Borítótervező: Marcia Mihotich

Borítóadaptáció: Tabák Miklós

HVG Könyvek

Kiadóvezető: Budaházy Árpád

Felelős szerkesztő: Besenyő Viktória

Kiadói szerkesztő: Tanács Eszter

ISBN 978-963-304-178-9

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részleteit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképeszeti úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

Kiadja a HVG Kiadó Zrt., Budapest, 2014

Felelős kiadó: Szauer Péter

www.hvgkonyvek.hu

Nyomdai előkészítés: typoslave [Pais Andrea]

Nyomás: Mesterprint Kft.

Felelős vezető: Szita Lajos

Tartalom

I. Bevezetés	7
II. A szex gyönyörei	17
1. Erotika és magány	19
2. Lehet-e mélyebb jelentése a „szexis” szónak?	45
3. Natalie vagy Scarlett?	57
III. A szex problémái	67
1. Szerelem és szex	69
2. Szexuális visszautasítás	73
3. A vágy hiánya	76
4. Pornográfia	105
5. Házasságtörés	123
IV. Következtetések	141
 Ajánlott művek	 149
A képek forrásai	155
Jegyzetek	157
Név- és tárgymutató	159
A szerzőről	165

I. Bevezetés

I.

Ritka az olyan ember, aki úgy éli le az életét, hogy soha nincsenek furcsa érzései a szexszel kapcsolatban. A furcsa érzésekhez gyakran fájdalom is társul – például egy kapcsolat végén, vagy amikor frusztráltan fekszünk a partnerünk mellett az ágyban, és nem jön álom a szemünkre. Ha szexről van szó, a lelke mélyén mindenki azt hiszi, ő más, mint a többiek. Bár a szexualitás a legszemélyesebb dolgaink egyike, mégis létezik egy rakás társadalmi norma, amelyek meghatározzák, hogyan kell egy normális embernek éreznie a másik iránt, és egyáltalán hogyan kéne viszonyulnia a szexhez.

Valójában csak kevesen élnek akár megközelítőleg is normális szexuális életet. Szinte mindnyájan küzdünk néha büntudattal, neurózissal, fóbiákkal, zavarba ejtő vágyakkal, közömbösséggel és undorral. Nem úgy közelítünk a szexhez, ahogyan kellene – vidáman, játékosan, rögeszméktől mentesen, kitartóan, kiegyensúlyozottan –, viszont mindenki másról ezt feltételezzük. Általánosságban elmondható, hogy mindannyian deviánsak vagyunk – igaz, a normalitásnak csak valami roppant torz eszményéhez viszonyítva.

Szomorú, milyen ritkán kerül szóba a nemi élet realitása. Mivel jó színben szeretnénk feltűnni mások előtt, szexuális szokásaink és vágyaink jó részéről nem is beszélünk. A szerelmes nők és férfiak ösztönösen visszafogják magukat, vágyaiknak csak egy töredékét osztják meg a másikkal, attól tartva – és általában megalapozottan –, hogy őszinteségük elviselhetetlen undort váltana ki partnerükből. Egyszerűbbnek találják, ha bizonyos témákat egész életükben kerülnek.

Úgy vélem, a szexről szóló könyveknek elsősorban nem azzal kellene foglalkozniuk, hogyan részesülhetnénk minél intenzívebb és gyakoribb szexuális örömeinkben. Inkább arra kéne keresniük a választ, miként tudnánk elérni, hogy a nemiség vágyott, de a közhiedelem szerint kerülendő formáit kevésbé tartsuk fájdalmasnak és furcsának.

2.

A nemiséggel kapcsolatos kellemetlen érzéseinket tovább súlyosbítja az a tény, hogy felvilágosult korunkban a szexet teljesen magától értetődő, problémamentes dolognak kellene tartanunk.

A béklyók lerázásának elterjedt narratívája valahogy így szól: a vallási bigottság és a társadalmi prűdéria ördögi kombinációja miatt az emberek évezredek óta indokolatlan zavarodottságtól és büntudattól szenvedtek a szexszel kapcsolatban. Azt hitték, leszakad a kezük, ha maszturbálnak. Úgy

gondolták, ha szemügyre vesznek egy bokát, forró olajban fogják őket sütögetni. Fogalmuk sem volt, mit kezdjenek a merevedéssel vagy a csiklóval. Nevetségesek voltak.

Aztán, valamikor az I. világháború és a Szputnyik–1 kilövése közti időszakban, megváltoztak a dolgok. A nők és a férfiak fürdőruhára vetkőztek, bevallották, hogy szoktak maszturbálni, képesek voltak beszélni a kunnilinguszról, elkezdtek pornófilmeket nézni: immár fesztelenül viszonyultak ahhoz a témához, amely az emberiség történelmében mindaddig megmagyarázhatatlan és fölösleges neurózis forrása volt. A modern korban ugyanolyan általános elvárássá vált a magabiztos és örömteli szexuális kapcsolat, mint amilyen bevett szokás volt addig a témát övező idegesség és bűntudat. A szexre kezdtek hasznos, kikapcsolódást és feltöltődést jelentő tevékenységként tekinteni – kicsit hasonlóan, mint a teniszre –, valami olyasmiként, amiben mindenkinek a lehető leggyakrabban kellene részesülnie, hogy enyhítse a hétköznapi élet stresszét.

A felvilágosultság és a haladás e narratívája hízeleg ugyan az észelvőségnek és a pogány érzékiségnek, ám figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy nem könnyű felszabadultan viszonyulni a szexhez. Nem véletlen, hogy a szexualitás több ezer éve felkavarja az embereket. A merev vallási előírások és a társadalmi tabuk természetünknek azon vonásaiból fejlődtek ki, amelyek nem tűnhetnek el varázsszóra. A szex azért ejt zavarba mindenkit, mert a szexuális vágy mindent elsöprő, örült erő, amely nagymértékben ütközik vágyaink többségével, és teljesen alkalmatlan arra, hogy diszkrétan a civilizált társadalomba integrálódjon.

Bármennyire igyekszünk is megfosztani ezektől a jellegzetességeitől, a szex sosem lesz olyan egyszerű vagy olyan *szép*, mint szeretnénk, mert alapvetően nem demokratikus és nem is kedves dolog. Gyakran kéz a kézben jár a kegyetlenséggel, a határok átlépésével, az uralkodás és a megszegyenítés vágyával. Egyszerűen nem hajlandó szépen megmaradni a szerelem mellett, ahogyan illene. Hiába is próbáljuk megszeliíteni, a szexuális vágy képes arra, hogy hatalmas pusztítást végezzen az életünkben: kapcsolataink lerombolására készítet, veszélybe sodorja produktivitásunkat, és arra kényszerít, hogy éjszakai bárokban beszélgesünk olyan emberekkel, akiket egyáltalán nem kedvelünk, de szívesen megérintenénk kivillanó köldöküket. A nemiség bizonyos szempontból mindig is abszurd dolog marad, hiszen összeegyeztethetetlen fennkölt elveink és értékeink többségével. Nem meglepő tehát, hogy általában nincs más választásunk, mint elfojtani sürgető vágyainkat. De ahelyett, hogy önmagunkat hibáztatnánk, amiért nem reagálunk normálisabb módon zavarba ejtő nemi késztetéseinkre, el kellene végre fogadnunk, hogy a szexualitás természeténél fogva bizarr.

Ez persze nem jelenti azt, hogy ne lehetnénk bölcsőbbek e téren. Egyszerűen tudomásul kell vennünk, hogy soha nem leszünk képesek teljes mértékben legyőzni azokat az akadályokat, amelyeket a szexualitás az utunkba állít. Legfeljebb abban reménykedhetünk, hogy idővel tisztelettudóan alkalmazkodunk ehhez a mindent felforgató és meggondolatlanságra készítő erőhöz.

3.

A nemi életről szóló könyvek a *Kámaszútrától* A *szex örömeig* (*The Joy of Sex*)¹ egytől egyig a testiséggel hozzák kapcsolatba a szexuális problémákat. Azt állítják, hogy jobban fog menni a szex, ha megtanuljuk a lótopuszpozíciót, elsajátítjuk a jégkockák kreatív használatát, vagy bevált technikákat alkalmazunk a szimultán orgazmus elérésére.

Valószínűleg azért idegesítjük fel magunkat ezeken a könyveken, mert – biztató szövegükön és hasznos ábráikon túl – elviselhetetlenül megalázóak. Azt akarják elhitetni velünk, hogy főleg azért jelent számunkra problémát a szex, mert még nem próbáltuk ki az anális izgatást, vagy nem megy igazán jól a minimális mozgással járó karezza technika. Pedig az említett tapasztalatok a széles spektrumú emberi szexualitás luxuskategóriájába tartoznak, vagyis semmi közi azokhoz a problémákhoz, amelyekkel a hétköznapiakban szembesülünk.

Többségünk számára nem az jelenti a fő kérdést, hogyan tudnánk még élvezetesebbé tenni a szexet egy olyan szeretővel, aki jázminillat és madárcsicsergés közepette a legnagyobb örömmel tölt el velünk órákat egy díványon, miközben újabb és újabb pozíciókat próbálunk ki. Inkább az nyugtalanít bennünket, hogy állandó partnerünkkel problémássá vált a szex, mert kölcsönösen neheztelünk egymásra a gyermeknevelés vagy a pénzügyek miatt; képtelenek vagyunk lemondani az internetes pornó iránti függőségünkéről; csak olyanokkal vágyunk a szexre, akiket nem szeretünk;

vagy attól tartunk, hogy végérvényesen összetörnénk a házastársunk szívét és eljátszanánk a bizalmát, ha viszonyt kezdenénk egy kollégánkkal.

4.

Mindezek és sok egyéb probléma fényében jogosan vetődik fel a kérdés: milyen gyakran reménykedhetünk kielégítő szexben? Vajon a korszellemnek ellentmondva arra a következtetésre kell-e jutnunk, hogy igazságos és természetes, ha életünk során mindössze néhány alkalommal élhetjük ki vágyainkat? Végül is, a kiváló szex értékes és fenséges kiváltság – akárcsak a boldogság.

Legszerencsésebb kapcsolataink során csak ritkán vagyunk tudatában, milyen kivételes helyzetbe kerültünk. Ahogy azonban öregedni kezdünk, nosztalgiával tekintünk vissza erotikus élményeinkre, és kezdjük felismerni, milyen szeszélyesen részesültünk a természet ajándékából, mennyire különleges és ritka a biológián, a pszichológián és az időzítésen múlt örömteli szexuális élmény.

Úgy tűnik, életünk nagy részében sóvárgás és sutaság jellemzi a szexuális életünket. Bármit ígérnek is a tanácsadó könyvek, a szexualitással kapcsolatos dilemmák többségére valójában nem létezik megoldás. Egy igazán hasznos könyvnek inkább a szexhez kapcsolódó fájdalmas érzések kezelése, nem pedig a teljes kiküszöbölésére kéne koncentrálnia; olvasás közben egy kórházban, nem pedig egy

A legégetőbb szexuális problémáinknak ritkán van közük a technikához. *Kámaszútra*-illusztráció, India, a 18. század vége.

hospice-házban kellene éreznünk magunkat. Persze, nem várhatjuk el ezektől a könyvektől, hogy egy csapásra megoldják a gondjainkat. Abban viszont segíthetnek, hogy megszabaduljunk a szomorúságtól, és ráébredjünk: nem vagyunk egyedül a bánatunkkal, mert nem csupán mi küszködünk szégyenletes és furcsa problémákkal nemi késztetéseink miatt.